

החצר האחורית של הקורונה

חלק ניכר מהכנסותיהן כתוצאה מהפטור לשלושה חודשים מתשלום ארנונה שהמדינה העניקה לעסקים. חוק זה מסייע באופן עקיף לכלל העסקים במדינת ישראל.

בעיה נוספת שנוצרה כתוצאה ממשבר הקורונה הרגיש כל מי שרגיל למסור מכלי שתייה רייקים ולקבל עבורם דמי פקדון. על פי חוק הפיקדון, כל בית עסק ששטחו שמעל 28 מ"ר ומוכר מכלי משקה מלאים מכל סוג חייב לקבל מכלי שתייה מהציבור הרחב ולהחזיר את דמי הפיקדון. את מכלי השתייה אוספות חברות איסוף המספקות שירות ליצרנים וליבואנים של המשקאות, ומשם הם נשלחים למיון ולמיחזור. משרד הבריאות אסר על קבלת אריזות בקבוקים למיחזור לפי חוק הפיקדון מבתי העסק בשל התפשטות נגיף קורונה. אז כל מי שהצטברו בביתו ערמות של בקבוקים למחזור בזמן משבר הקורונה עוד בשורה טובה:

ב- 5/5/20 בוטל האיסור והמשרד להגנת הסביבה הורה לרשתות השיווק, הקמעונאות ובתי העסק, לשוב ולקבל אריזות בקבוקים למיחזור לפי חוק הפיקדון. אתם מוזמנים להגיע לרשתות השיווק, לתחנות המיחזור העירוניות ולתחנות מיון ומעבר, ולמחזר את אריזות הבקבוקים אשר נערמו אצלכם בבית בתקופה האחרונה. לפי הנחיות משרד הבריאות, בעלי העסק ידאגו שהבקבוקים המגיעים למיחזור יוכנסו לתוך שקית אשפה אטומה או מכל אטום, עד לפינויים. כמו-כן, יוצב במקום אלכוג'ל לטובת חיטוי הידיים של העובדים והציבור. ולסיום: כל רשתות השיווק נרתמו בעת הזאת למשימת הפחתת הפסולת הביתית...תוכלו לרכוש כמעט בכל מקום מסכה רב פעמית...

על השפעתו של משבר הקורונה על המסחר, העסקים והצריכה מדברים הרבה. אולם על השפעתו של המשבר על הפסולת מדברים קצת פחות. אז בואו נדבר קצת על קורונה ופסולת: האם שמתם לב לשינוי בכמות הפסולת שאתם מייצרים מאז משבר הקורונה?

על פי הנתונים הנמצאים בידי המשרד לאיכות הסביבה בתקופת משבר הקורונה התרחשה עלייה בכמות הפסולת הביתית שיוצרה בישראל. לדוגמא: בחודש מארס משקל פסולת האריזות שנאסף למיחזור עלה ב-37% מהתקופה המקבילה אשתקד, והיקף הפסולת החשמלית שנאספה מהבתים עלה בתקופה זו ב-100%. בנוסף, בשל התפשטות הנגיף הוטלו מגבלות על כלל ענפי המשק ובכלל זה הגבלות על כוח האדם בענף הובלת הפסולת והתייקרות בעלויות הטיפול והמיחזור של הפסולת הביתית. במקביל, הממשלה אפשרה הנחה משמעותית בארנונה לעסקים, ועל כן, מתרחשת ירידה בהכנסות הרשויות המקומיות אשר נועדו לממן בין היתר את עלויות הטיפול והמיחזור של הפסולת הביתית.

בלוח זמנים מהיר ביותר אישרה הכנסת ב- 22.4.2020 בקריאות שנייה ושלישית את חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה), שהגיש השר להגנת הסביבה, ח"כ זאב אלקין, במסגרתה תובטח הרציפות התפקודית של שירותי פינוי ומיחזור הפסולת הביתית בישראל בתקופה זו של התפשטות נגיף קורונה ותנאי החירום, בתקציב של 197.8 מיליון שקל מהקרן לשמירת ניקיון. 42 חברי כנסת הצביעו בעד, ללא מתנגדים. מטרת החוק היא לא לתת לרשויות המקומיות ולטיפול בפסולת לקרוס, בזמן שהרשויות המקומיות מוותרות על

ד"ר רונית לאוב
ראש החוג לגיאוגרפיה אדם וסביבה